

Workshop Ondernemerschap kun je leren 22 december 210

Eind december waren 22 veehouders uit Midden-Delfland naar De Schelp in Schipluiden gekomen voor een workshop werken aan de persoonlijke kant van ondernemerschap. Hier volgt een korte impressie van de workshop.

INLEIDING ONDERNEMERSCHAP

Er zijn veel definities over ondernemerschap geformuleerd. Een eenvoudige geeft het als volgt weer: Ondernemerschap is dat je een impuls in jezelf voelt, dat je naar die impuls leert luisteren, dat je er woorden aan leert geven en dat je er een handelingsperspectief voor ontwikkelt. Of anders dat je een idee hebt, dat idee vertaal je naar een product, dat product verkoop je, en je vraagt je voortdurend af of dat product nog steeds datgene is waar de markt om vraagt en waar jij je geld mee verdient, zie hier de innovatieopgave. Dat is melk produceren en je ook bezig houden met de vraag waar die melk uiteindelijk terecht komt. Ondernemerschap is dus meer dan alleen vakman en manager zijn. Je bent niet alleen bezig om “de dingen goed te doen” je richt je daarnaast ook op de vraag “doe ik de goede dingen”. Daarmee wordt het ondernemerschap echt persoonlijk. Het gaat om de vraag wat jou bezielt en waar je energie van krijgt om te doen. Gelukkig wordt je daarbij als je je eigen dromen/wensen (missie in zakelijke termen) als vertrekpunt neemt. Hier hebben we op een prachtige manier aan gewerkt.

VERSCHILLENDE TYPEN ONDERNEMERS

Veehouders kunnen in grote lijnen in 3 typen ondernemers onderscheiden worden. Het beantwoorden van een aantal vragen geeft een beeld. Er is geen goed of verkeerd type, in hun kwaliteit zijn ze alle 3 inspirerend. In principe heb je de kenmerken van alle drie de types met vaak één voorkeur. Wanneer je onder druk staat val je gemakkelijk terug op de automatisen (met dan ook duidelijk de vervormingen) van je voorkeurtype.

TYPE I: Door aandacht, vrijheid en ondersteuning/aanmoediging van ouder van andere geslacht ontstaat een sterke persoonlijkheid die onderhandelen en durf tonen als kwaliteit tot ontwikkelen brengt. Er is een interne oriëntatie, werken vanuit jezelf, op eigen inzichten. Goed in willen, efficiënt, besluitvaardigheid, leidinggeven en productiegerichtheid. Als het moeilijk wordt zie je de oplossing (en dat is ook de valkuil) in (nog) harder werken.

TYPE II: In de jeugd is er een sterke invloed van de vader geweest, die vaak invulling geeft aan de relatie vanuit de belofte van het kind. Je bent gericht op relaties. Initieert gemakkelijk samenwerking (met burens) staat open voor vreemde arbeid. Voorkomt samenwerking met dominante partners (type I), kies voor partners die een aanpassende rol hebben. Staat open voor ervaring van anderen maar kan daar als het moeilijk wordt ook te veel op varen. Externe oriëntatie, werken vanuit de verbinding met het geheel. Goed in gevoel, empatisch, sociaal, marktgerichtheid, beïnvloeden, managen, beheersen.

TYPE III: Je hebt je “vrijgemaakt/vrij moeten maken” van de invloed van de ouders. Je bent erg druk met het vakmanschap van het boeren zelf, inhoudsgericht. Boert “gemakkelijk” met regelgeving en

vergunningenstelsel. Gebaat bij rust en ritme in het bedrijf, als het moeilijk wordt (onder druk) een weg zoekend in voortdurend blijven experimenteren wat kan leiden tot chaos. Kennisgerichte oriëntatie, werken vanuit vakmanschap en vernieuwing. Goed in denken, onderzoeken, technologiegerichtheid, creativiteit, origineel, innoveren, economie (rekenen).

Daarna was de ietwat plastische vraag: “Wat windt jou op in je carrière?”

Wat zijn ieders innerlijke drijfveren of motiverende krachten achter het ondernemerschap. Deze drijfveren zijn innerlijke krachten die bepalen wat je wilt en nodig hebt in je werk. Het zijn bronnen van energie en ze geven richting, wat duidelijk wordt als je je leven aan een nadere blik onderwerpt. De meeste mensen zijn zich slechts zeer ten delen bewust van hun drijfveren in hun werk. De verleiding is daarom groot dat je kritische beslissingen baseert op de mening van anderen. Keuzes blijken dan vaak weinig vervulling te geven. Deze drijfveren zijn dwingende innerlijke motivaties die je als individu in sterke mate beïnvloeden. Het is erg lastig ze in je werk onvervuld te laten.

De meeste mensen hebben 2 tot 3 belangrijke drijfveren met 1 die er uitspringt. Het is de sleuteldrijfveer die de voortgang in je carrière richting geeft en verbanden aangeeft tussen op het eerste gezicht losstaande keuzes en beslissingen.

A	Materiele beloning	Op zoek naar bezit, rijkdom en een hoge levensstandaard
B	Macht/Invloed	Op zoek naar macht over mensen en middelen
C	Betekenis/Zingeving	Op zoek naar zingeving
D	Expertise/Deskundigheid	Op zoek naar een hoge mate van bekwaamheid in een gespecialiseerd werkveld
E	Creativiteit	Op zoek naar vernieuwing en originaliteit
F	Gevoels verbinding	Op zoek naar voedende relaties op het werk
G	Autonomie	Op zoek naar onafhankelijkheid en de mogelijkheid om zelf te (sleutel)beslissen
H	Zekerheid	Op zoek naar een zekere en voorspelbare toekomst
I	Status	Op zoek naar erkenning, bewondering en respect van de gemeenschap

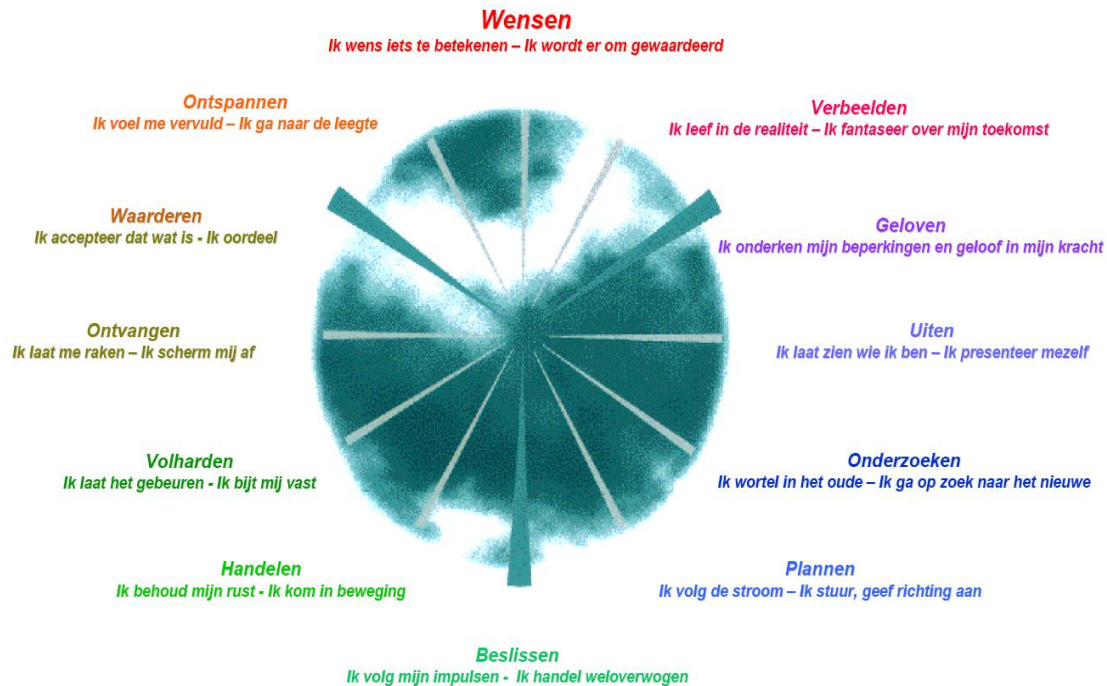
WERKEN MET DE CREATIESPIRAAL (MARINUS KNOOPE)

Na de lunch zijn we verder gegaan met de creatiespiraal. Het is een methodiek om te werken aan het realiseren van je dromen/wensen. Het is een 12 stappenplan om je wensen werkelijkheid te laten worden (zie figuur) ontwikkeld door Marinus Knoope. Als voorbeeld: In de eerste 3 stappen werk je aan het duidelijk krijgen van wat je wilt (wensen), hoe dat er gerealiseerd uit ziet (verbeelden) en of je het ziet zitten dat je het realiseren kunt (geloven). Dan komt uiten ofwel je gaat naar de bank om je verhaal te vertellen en die vraagt heb je duidelijk wat je wilt, heb je enig idee hoe dat er uit ziet en geloof je dat je dat kunt realiseren. En zo verder in de 12 stappen. In onderstaande figuur zijn die stappen weergegeven.

Dan blijkt vervolgens dat je gevoel een rol speelt om richting aan elke stap te geven. Als je goed naar je gevoel/stemming luistert, geeft het precies aan wat je doen moet. En dat is geweldig. Je gevoel of stemming beheerst jou niet meer maar jij beheerst je gevoel en weet daardoor precies wat je doen moet op het juiste moment. Gemoedstoestanden komen voor in paradoxale paren (zie tabel met

gemoedsparadoxen voor wensen). Door beide te spelen of te oefenen ontdek je de kracht achter de gemoedstoestand.

Een oefening om daar aan te werken gaat als volgt. Denk aan een situatie waarin jij je ongemakkelijk, ontevreden of geïrriteerd voelde. Je bewust worden van de gevoelens helpt om de kwaliteit achter de gevoelens te ontdekken. Als voorbeeld: Je bent jaloers. Als je ergens jaloers op bent op wil je het graag zelf. Zo helpt elke stemming/gevoelens/gemoedstoestand je om op je bestemming te komen.

In onderstaand schema is voor de eerste stap in de creatiespiraal, wensen, aangegeven welke gemoedstoestanden een rol spelen om je wensen duidelijk te krijgen en welke kwaliteiten daar achter zitten.

Rood: de stap in de creatiespiraal

Groen: de gemoedstoestanden in paradoxen weergegeven

Blauw: de kracht/kwaliteit achter de gemoedstoestand

Zwart: de paradox binnen de stap

WENSEN: WORD JE WENSEN GEWAAR, ONTDEK WAT JIJ WENST	
EGOCENTRISCH	BEGAAN MET
AMBITIEUS	TOEGEWIJD
EERZUCHTIG	IDOLAAT
RICHT JE OP JEZELF	RICHT JE OP DE ANDER
BEGERIG	GEDIENSTIG
HUNKEREND	OPOFFEREND
JALOERS	ZICH WEGCIJFEREND
ONTDEK WAT BIJ JOU PAST	ONTDEK WAT DE ANDER WENST
GIERIG	VRIJGEVIG
INHALIG	GOEDGEEFS
HEBZUCHTIG	VERKWISTEND
VERGAAR WAT BIJ JE PAST	DEEL WAT JE BEZIT MET DE ANDER
STEL JEZELF CENTRAAL	STEL DE ANDER CENTRAAL

WAT IS JOUW DOEL VOOR DE KOMENDE 5 JAAR?

Tegen theetijd gingen we concreet aan de slag. Om je wens duidelijk te krijgen heb je steun aan het beantwoorden van de volgende vragen

1. Wat was het kenmerk van de setting waarin jij geboren bent, de omgeving, de mores en sociale regels.
2. Wat was jouw kinderdroom?
3. Hoe heb jij je plek gevonden in de wereld, welke kwaliteiten heb je daarbij van jezelf ontdekt en welke van je ouders?
4. Waar wil je met je bedrijf naar toe? Waar sta je over 5 jaar? In hoeverre is daar ruimte en kun je gebruik maken bij wat je bij de eerste 3 vragen over jezelf hebt aangegeven? Is er voldoende ruimte voor je drijfveren? In hoeverre komt jouw type ondernemerschap daarbij aan bod.

En ja bij vraag 4 duurde het wel even voor een ieder uitgesproken was. Deelnemers hebben het als een zeer leerzame interessante en zinvolle dag ervaren. Tenslotte enkele kenmerken van mensen die hun doelen bereiken.

7 INGREDIENTEN VOOR HET REALISEREN VAN JE DOELEN:

1. *Alles gebeurt met een reden!*
2. *Falen bestaat niet, er zijn alleen resultaten. (Je leert van fouten) Hecht je niet aan de uitkomst of het verleden. Jij bent het middelpunt van het creatieproces!*
3. *Neem verantwoording voor alles wat gebeurt!*
4. *Het is niet nodig alles te begrijpen om het te gebruiken!*
5. *Mensen zijn je grootste hulp/bron. (Nooit dat doen wat iemand anders beter zou kunnen doen)!*
6. *Werken is spelen! De remmingen die je tegenhouden zitten in jezelf. You'd never be good at it if you'd rather be somewhere else.*
7. *Er bestaat geen substantieel succes zonder commitment!*

December 2010

Frens Schuring,

Partner in Duurzaam Boer Blijven in Midden-Delfland

Contactgegevens Duurzaam Boer Blijven in Midden-Delfland

Hiske Ridder: 06 17391430

Duurzaam Boer Blijven wordt mogelijk gemaakt door de gemeente Midden-Delfland, LTO Delflands Groen en het programma IODS.

Winter

Het is de tijd waarin de energie wordt opgebouwd zodat het leven als vanzelf kan terugkeren.

Dit is de periode waarin iets uit niets geboren kan worden. Het is de periode waarin het aller-prilste begin van leven begint terug te keren. Het is leven dat nog niet in beweging is gekomen en dat zeker nog geen vorm heeft aangenomen. Tegen eind januari is de kernvraag: wat wil jij in de wereld zetten?